

*У.Б. Гладка, аспірантка Львівського інституту банківської справи
Університету банківської справи НБУ*

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ І ДЕЯКІ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ЇХ ВИРІШЕННЯ

Міжнародна фінансова та економічна криза охопила майже всю світову економіку. Україна потрапила до групи країн, які від цього постраждали найбільше. Продовжувалося стрімке нарощування зовнішнього боргу. На кінець 2008 р. він становив 103,2 млрд. дол. США, що становило 56,7 % від ВВП. На 01.10.2009 він становив уже 110 млрд. дол. США.

За період з 01.07.2008 по 01.04.2009 українська гривня девальвувала щодо долара США на 81,0 % (з 4,58 до 8,29 грн. за 1 долар).

На сьогодні існує низка проблем у банківському секторі. Так, в умовах валютної дестабілізації із рефінансуванням банківської боргової піраміди погіршилася ситуація на ринку банківських послуг. Нестабільна ситуація з національною валютою і доларом спричинила відтік коштів із банківської сфери. За даними НБУ, у жовтні 2008 р. обсяг гривневих депозитів проти вересня зменшився на 9,2 млрд. грн., або на 2,7 % і становив 330,9 млрд. грн. (у вересні було 340,1 млрд. грн.). Відтік депозитів із банківської системи з жовтня 2008 до травня 2009 р. становив понад 27 млрд. грн.

Значною проблемою є і те, що майже 70 % кредитів, виданих фізичним особам (30 млрд. дол.), – кредити в іноземній валюті. При цьому 70 % валютних кредитів населенню було видано найбільшими банками України. Зростають показники проблемних кредитів (протермінованих та сумнівних). Так, на 01.01.2009 вони становили 18 015 млн. грн., а на 01.08.2009 – 46 055 млн. грн., що більше у 2,5 раза. Загальний обсяг неповернення на сьогодні оцінюється у 20-25 % від активів, тобто близько 160 млрд. грн. Кількість проблемних валютних кредитів зростає і в деяких банках сягає величини 30 % (за критичного рівня заборгованості для банку в 15 %).

Все це стало причиною негативного впливу на економічну активність всієї економіки України. Відбулося зниження реальних доходів населення та скорочення капітальних видатків. Зменшення світового попиту і цін на світових товарних ринках призвели до падіння обсягів експорту промислового виробництва і послуг. У IV кварталі 2008 р. відбулося падіння на 45 % експортного потенціалу країни (хімії, металопрокату, мінеральних ресурсів і машинобудування). Це змусило переглянути курсову політику і глибоко девальвувати гривню. Девальвація національної одиниці в минулому році відбулася на 52 %. 2008 р. був з найскладнішим

торговельним балансом для країни, найгіршим за останні 5 років – 18 млрд. дол. США. Це з позиції товарів, по послугах – близько 14 млрд. дол. США. А за підсумками 8 місяців 2009 р. практично відбулося збалансування торговельного балансу.

Для вирішення цих проблем та забезпечення збереження фінансової стійкості вітчизняних банків, на нашу думку, необхідно:

- внесення законодавчих змін щодо посилення операційної незалежності НБУ;
- обмежити частку іноземного капіталу в капіталі українського банку на рівні до 25 %;
- впровадити режим гнучкого курсоутворення з одночасним забезпеченням інструментами монетарної політики;
- запровадити комплексну реструктуризацію банківського сектора та інші.